

Vážená paní
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv
Brno

Naše zn: Ř/005/2019

Vaše zn:

V Brně dne 24. 4. 2019

Věc: Žádost o vyjádření

Vážená paní magistro,

níže zasílám vyjádření ke zprávě z provedeného šetření v našem zařízení ve dnech 10. – 11. 12. 2018. Opatření k nápravě uvádím v pořadí, ve kterém byla uvedena v přehledu na str. 28 – 29.

Neomezovat právo rodičů stýkat se s dětmi (opatření 2)

1. Upravili jsme návštěvní řád, cituji: „Návštěvy umožňujeme v našem zařízení denně, dle předchozí domluvy. Dobu návštěvy je vždy nutno přizpůsobit dennímu režimu a programu dětí. Návštěvy dětí chodících do školy a dětí, které se zúčastňují předškolního vzdělávání, umožňujeme vždy v době mimo vyučování.“
2. Tato nová úprava je součástí standardů.

Při potřebě zajištění zdravotních služeb dítěti postupovat podle zákona o zdravotních službách (opatření 3)

1. Zobecněné souhlasy byly s okamžitou platností zrušeny.

S přihlédnutím k rozumovým schopnostem zjišťovat názor dítěte a zajišťovat jeho souhlas s konkrétním úkonem (opatření 4)

1. Pokud k této situaci dojde, bude názor dítěte zjišťován a bude o tom veden záznam.

Formulovat žádost o souhlas zákonných zástupců s pořízením, zpracováváním a používáním fotografií dítěte na samostatném dokumentu s možností volby (opatření 5)

1. Ke dni kontroly již byl souhlas s fotografováním na samostatném dokumentu s možností volby nepodepsat dle zásad GDPR.

Nastavit si základní pravidla, které záznamy komunikace s OSPOD budou podléhat evidenci do dokumentace dítěte (opatření 11)

1. Mám za to, že veškerá zásadní komunikace s OSPOD byla již ke dni kontroly vedena v dokumentaci dítěte, avšak, znovu jsme v rámci porady probrali vše, co se bude zaznamenávat a jakým způsobem, aby nedošlo k absenci některých zápisů a všechny podstatné věci byly zdokumentovány.

Asistované návštěvy realizovat pouze v případě, že je nařídí soud, v případě vhodnosti či nutnosti asistovaného kontaktu se vždy obracet na soud (opatření 18)

1. Asistované návštěvy, jako takové, realizujeme pouze, pokud si je vyžádá soud. Výjimečně jsme přítomni u návštěvy, pokud to žádá samo dítě nebo rodič (o tom je uveden zápis ve spise). Obvykle býváme přítomni na začátku první návštěvy, kdy se seznámíme s nově přichozím člověkem, který bude dítě navštěvovat, abychom mu nabídli případnou pomoc a abychom pro něj nebyli anonymní pečovatelé.
2. Vzhledem k tomu, že jsou v našem zařízení ohrožené děti umístěné soudem či na žádost OSPOD nebo rodičů a za děti přebíráme kompletní odpovědnost, musíme mít přehled, kdo do zařízení přichází a kdo odchází, který den a v kolik hodin.
3. Budeme dbát na to, aby žaluzie v návštěvní místnosti byly při návštěvách zataženy.

Zajistit dětem vlastní uzamykatelný prostor na pokoji a možnost ho využít s ohledem na jejich individuální potřeby a schopnosti (opatření 16)

1. Každé dítě, dle jeho vospělosti, má možnost mít u sebe na pokoji vlastní uzamykatelnou skříňku na jeho „cennosti“, pokud si nějaké přinese.
2. Děti vedeme k tomu, že je učíme kolektivnímu soužití, co nejvíce podobnému rodině – „pomáháme si navzájem, respektujeme se, nenarušujeme si vzájemně svoje soukromí“. V rodině si vzájemně před sebou nezamykáme skříň, proto je nemáme ani u nás.
3. Vzhledem k tomu, že reálně hrozí, že si děti do uzamykatelných schránek uloží věci, které by neměly u sebe mít – cigarety, drogy, nože, atp., čímž mohou ohrozit nejen sebe, ale i ostatní děti u nás umístěné, za které máme odpovědnost, musíme být v tomto ohledu velmi obezřetní a posuzovat oprávněné zájmy ke konkrétnímu dítěti. Z našeho pohledu se nám zdá důležitější vést děti ke vzájemnému respektu, než učit je tomu, že, co si nezamkneme, to nám někdo vezme.
4. Z dlouhodobé praxe vyplývá, že tento režim dětem vyhovuje, jednotlivé požadavky řešíme (viz. bod 1), např. u větších dětí, které si na brigádách vydělávají peníze, atp.

Přemístit návštěvní místnost 2 do jiných prostor zařízení tak, aby poskytovala bezpečné, klidné a podnětné prostředí pro setkávání dítěte s jeho blízkými (opatření 17)

1. Návštěvní místnost č. 2 je využívána velmi zřídka, vzhledem k tomu, že přes ni vede únikový východ a nelze ji nijak zútulnit (bohužel, takto to bylo v projektu). Při návštěvě tam půjčujeme

krabici s hračkami, podložku či kobereček, případně jsou zde rodiče s kočárkem. Žádný hořlavý materiál zde trvale být nesmí. Většina rodičů však s dětmi chodí na vycházky mimo zařízení, mají povolené pobyty v domácnosti, popřípadě tráví návštěvu v parku před Chovánkem, či v návštěvní místnosti č. 1. Veškeré prostory, které nám naše budova umožňuje využít, jsou v současné době obsazeny a plní svou funkci.

2. V případě uvolnění vhodných prostor (zúžením některé z činností), budeme mít na zřeteli, že by bylo vhodné návštěvní místnost přestěhovat.

Podporovat děti v zájmových aktivitách mimo zařízení (opatření 1)

1. Vzhledem k tomu, že pobyt dítěte v Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, trvá většinou v řádu dnů nebo týdnů, není možné děti přihlašovat na kroužky mimo zařízení. Za prvé na to nemáme finance (provoz ZDVOPu není dostatečně financován), za druhé, na kroužky se děti přihlašují vždy k začátku pololetí (někdy i jen k začátku školního roku). Nemůžeme dětem „předplácet“ kroužky, aby v nich pokračovaly po odchodu od nás, v účetnictví mohou být pouze náklady, které se vztahují k době pobytu dítěte. Podporujeme však docházku dětí do kroužků, do kterých byly již přihlášeny před tím, než přišly do Chovánku.
2. Snažíme se maximálně o využití volného času dětí tím, že s nimi chodíme na procházky do přírody, do kina, na výstavy, do divadla a na různé akce pořádané pro děti v rámci Brna a okolí. Také se 2x ročně jezdí s dětmi na týdenní pobyty, kam bereme i děti ze ZDVOPu. Děti u nás mají k dispozici hřiště, trampolínu, kola, koloběžky, odražedla, pískoviště, v létě pak bazén a mlhoviště. Náš „mužský personál“ dělá s dětmi venku rozcvičky, hraje s nimi fotbal, basketbal, opékají se špekáčky a děti mají také kurz vaření. Také pravidelně každý týden chodí cvičit do Orlíčku, plavat a o prázdninách jezdí na tábory.
3. V rámci zařízení mají děti k dispozici tělocvičnu, snoozelen, spousty knížek, stolních her, puzzlů, hraček, filmů a pohádek na DVD, písniček na CD, počítače, tablety a playstation.
4. Mám za to, že děti u nás umístěné, mají možnost trávit svůj čas aktivně, že si každý může vybrat dle svých zálib a představ.

Systematicky pracovat s rodinou dítěte a poskytovat sociální poradenství rodičům (opatření 6)

1. Práci s rodinou má v hlavní náplni OSPOD a my se jim s tímto snažíme pomáhat a spolupracovat. V případě zájmu rodičů jsme schopni jim pomoci v náviku rodičovských dovedností, např. i společným pobytem matka + dítě v našem zařízení. S rodiči také probíráme různé alternativy řešení jejich situace.
2. Pořádáme „případové konference“ (nebo se jich účastníme), kde se společně sejdeme s rodiči, zástupci OSPOD, dle věku dítěte i s dítětem a společně hledáme cestu, jak bychom mohli rodině pomoci. Z těchto PK jsou podrobné zápisy, závěrem se po vzájemné dohodě všech účastníků stanoví úkoly, opatření, s termínem plnění a dohodneme si další schůzku.
3. Průběžně rodiče informujeme, radíme jim, jak mají postupovat a co by se dalo v konkrétním případě dělat, aby pobyt dítěte v našem zařízení byl co nejkratší a smysluplný.
4. Opatření – o každé práci s rodiči bude uveden alespoň stručný zápis v dokumentaci dítěte.

Zajišťovat nácvik rodičovských dovedností (opatření 7)

1. V případě zájmu rodičů jsme schopni jim pomoci v nácviku rodičovských dovedností, např. i společným pobytem matka + dítě v našem zařízení. Pokud mají rodiče zájem, pracuje s nimi i naše psycholožka, bývá např. přítomna návštěvám, radí rodičům, jak s dítětem pracovat.
2. Opatření – o nácviku rodičovských dovedností bude uveden alespoň stručný zápis v dokumentaci dítěte.

Vést vypovídající záznamy v dokumentaci o práci s rodinou (opatření 8)

1. Budou vedeny záznamy ve spisu dítěte.

V případě potřeby nácviku rodičovských dovedností zajistit proškoleného pracovníka, který se bude návštěvě věnovat (opatření 9)

1. Tyto pracovníky máme k dispozici – v případě potřeby a zájmu se rodičům věnuje psycholog zařízení, speciální pedagog, při nácviku péče o novorozence či kojence se na tomto podílí dětská sestra, se zdravotními problémy poradí lékař našeho zařízení či rehabilitační pracovník, vždy dle konkrétní potřeby.

Vést záznamy o komunikaci s OSPOD alespoň o důležitých informacích (opatření 10)

1. Již jsou vedeny, viz. opatření 11.

Žádat ihned po přijetí dítěte OSPOD o zaslání IPOD, případně jeho zaslání urgovat (opatření 12)

1. Žádáme vždy, žádost o zaslání IPODu je součástí „Hlášení o přijetí dítěte“ na OSPOD a urgujeme, zpravidla telefonicky. Někdy máme k dispozici IPOD obratem, někdy to bohužel trvá déle nebo ho vůbec nedostaneme.
2. Pokud IPOD nedostaneme ve lhůtě 3 týdnů od přijetí dítěte do ZDVOPu, budeme jej písemně urgovat.

Nabízet OSPOD spolupráci na tvorbě plánu, pokud plán v době přijetí není zpracován, a dále se podílet na jeho průběžné aktualizaci (opatření 13)

1. Budeme s OSPOD spolupracovat, děláme to i nyní, pro tvorbu IPOD slouží naše písemné zprávy o dětech, které jim na vyžádání zasíláme.
2. Náš IP budeme po vytvoření zasílat na příslušný OSPOD k seznámení a připomínkování.

Zapojit do tvorby a naplňování IP pracovníce v přímé péči, výchovnou pracovníci, psychologa, rodiče a dítě s ohledem na jeho rozumové schopnosti, případně další odborníky či spolupracující organizace (opatření 14)

1. Budeme klást větší důraz na spolupráci všech výše uvedených při tvorbě a naplňování IP.

IP provázat s IPOD a zohlednit v něm skutečné důvody umístění dítěte do zařízení (opatření 15)

1. Budeme skutečný důvod umístění v IP uvádět podrobněji dle IPOD (bude-li nám k dispozici).

Upustit od nošení zdravotnického oděvu a nahradit jej oděvem civilního vzhledu (opatření 19)

1. Vzhledem k tomu, že jako zaměstnavatel jsme povinni zaměstnancům dát k dispozici ochranné pracovní prostředky, což je i oděv, volili jsme tak, aby toto oblečení vyhovovalo většině.
2. Neztotožňuji se s názorem, že zaměstnanci ZDVOPu chodí ve zdravotnickém oděvu, jelikož takový už ani nemáme. Zaměstnanci sice nosí bílé kalhoty či tříčtvrťáky, ve kterých ale běžní lidé chodí doma i venku, nemyslím si, že to, co je bílé, je automaticky „zdravotnické“. K těmto kalhotám nosí barevná trika či polokošile dle výběru, barvy jsou výrazné, často se jedná o trika s obrázky či s potiskem. Dále mají k dispozici barevné fleecové vesty, barevné sportovní bundy, atd.
3. Trvám na tom, že personál musí být čistý a upravený, oblečení musí být lehce udržovatelné a pratelné a musí umožňovat pohyb, protože „tety“ si s dětmi také hrají na podlaze, k dětem se ohýbají, atp. Nechtěla bych, aby „domáckým“ oblečením byly tepláky s vytahanými koleny, staré rifle či kalhoty, které se nehodí na ven, u mladších děvčat naopak krátké sukýnky či šortky a tílka s velkým výstřihem (tohle všechno jsme si na začátku provozování ZDVOPu vyzkoušeli, když jsem nechala oblečení v režii zaměstnanců). Můj názor je, že personál musí splňovat, i co se týká oblečení, určitý standard, a tím bavlněné kalhoty a barevná trika či polokošile jsou.

Věřím, že se mi podařilo uspokojivě reagovat na výše zmíněné vytčené nedostatky. Naším cílem je, abychom práci, kterou děláme, dělali dobře a zodpovědně a k tomu patří neodmyslitelně i průběžné zlepšování a zkvalitňování služeb na základě zjištěných skutečností či doporučení.

Přeji hezký den. S pozdravem

Ing. Eva Spáčilová Pilátová
ředitelka